Asenteilla on väliä – pk-yritysten innovatiivisuus ja riskinotto vaikuttavat eri tavalla menestymiseen ja kasvuun

5.10.2021

SeAMK on tehnyt tutkimusta pk-yritysten kasvusta ja menestymisestä jo useita vuosia. Yrityksen kasvun selittäminen on vaikea tehtävä, koska kasvuun vaikuttavat erittäin monet asiat sekä yrityksen sisällä että toimintaympäristössä. SeAMK, Vaasan yliopisto ja Ruralia-instituutti toteuttivat yhdessä laajan kasvututkimuksen, johon vastasi yhteensä 242 pk-yritystä Etelä-Pohjanmaalta. Yritykset edustivat eri aloja yrityskoon vaihdellessa yksinyrittäjästä 209 henkilöä työllistävään yritykseen. Yhtenä tarkasteltavana tekijänä oli yrityksen ns. yrittäjämäinen orientaatio ja sen yhteys menestymiseen ja kasvuun.

Yrittäjämäinen orientaatio pitää perinteisesti sisällään kolme eri osa-aluetta: innovatiivisuuden, proaktiivisuuden ja riskinoton. Myös autonomian ja kilpailullisen aggressiivisuuden on nähty kuuluvan yrittäjämäiseen orientaatioon. Innovatiivisuudella tarkoitetaan yrityksen halua ja taipumusta innovoida strategioita ja prosesseja. Sen on nähty lisäävän taloudellista tuloksellisuutta, joka pohjautuu edelläkävijyyteen. Riskinotto puolestaan tarkoittaa yrityksen taipumusta tavoitella kunnianhimoisia tuloksia, joihin kuitenkin sisältyy suuri epäonnistumisen riski. Proaktiivisuus tarkoittaa yrityksen halua olla mieluummin muita edellä kuin jäljessä, yritys ei siis pyri vain reagoimaan tilanteisiin, vaan itse rakentamaan niitä.

Yrittäjämäisen orientaation kaksi ulottuvuutta Etelä-Pohjanmaalla

Yrittäjämäistä orientaatiota on mitattu aiemmin mittareilla, jotka on kehitetty isojen yritysten näkökulmasta. Tästä syystä SeAMK pilotoi omaa yrittäjämäisen orientaation mittaria tässä kasvututkimuksessa, jossa otettiin huomioon pk-yritysnäkökulma. Tulokset osoittavat, että Etelä-Pohjanmaalla yrittäjämäinen orientaatio näyttäytyy kahden ulottuvuuden kautta: innovatiivisuuden ja riskinoton. Proaktiivisuus kuuluu osaksi innovatiivisuutta.

Tulokset ovat mielenkiintoisia eteläpohjalaisten yritysten menestymisen ja kasvun kannalta. Innovatiivisuus on vahvasti yhteydessä yritysten menestymiseen, mutta ei kasvuun. Riskinotto puolestaan ei ole yhteydessä menestymiseen, mutta selittää yritysten kasvua. Näyttäisi siis siltä, että eteläpohjalaisissa yrityksissä näillä osatekijöillä on erilaiset roolit. Riskinotto auttaa yritystä kasvamaan, vaikka sillä ei ole suoraa vaikutusta menestymiseen. Innovatiivisuus puolestaan luo yritykselle menestymisen edellytyksiä, vaikka sillä ei ole suoraa yhteyttä kasvuun. Perinteisesti yrittäjämäisellä orientaatiolla on nähty olevan yhteyttä molempiin. Onkin mielenkiintoista, että osatekijät näyttävät kuitenkin selittävän eri tavalla menestymistä ja kasvua

eteläpohjalaisissa pk-yrityksissä.

Yhteenvetona voi todeta, että molempia osa-alueita tarvitaan pk-yrityksissä. Innovatiivisuus voi auttaa kehittämään prosesseja, tuotteita, palveluita ja uusia liiketoimintamalleja. Tämä puolestaan auttaa yritystä kehittymään sekä taloudellisesta että liiketoiminnallisesta näkökulmasta. Riskinotto on puolestaan tärkeää yrityksille, jotka tavoittelevat kasvua. Usein se vaatii investointeja tai kasvun eri muotojen yhdistämistä (esim. kasvu omaa toimintaa kehittämällä tai kasvu ostamalla liiketoimintaa tai yrityksiä). Nopeasti muuttuvassa ympäristössä on tärkeää, että pk-yritykset omaksuvat jokaiselle sopivan tavan yhdistää innovatiivisuutta ja riskinottoa.

Sanna Joensuu-Salo
tutkijayliopettaja
SeAMK liiketoiminta ja kulttuuri

Kirsti Sorama
yliopettaja (emerita)